

Ο Γέρων Παΐσιος και η διδασκαλία του για την προσευχή

[Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες](#) / [Άγ. Παΐσιος Αγιορείτης](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Αρχιμανδρίτης Αρσένιος Κατερέλος

Σεβασμιώτατε Πάτερ και Δέσποτα, στα πλαίσια της πατρικής σας προτροπής θα προσπαθήσωμε, δι' ευχών σας, να κάνωμε κάποιες νύξεις στο πολυδιάστατο θέμα που αναθέσατε στην αναξιότητά μας. Το θέμα είναι «Ο Γέρων Παΐσιος και η διδασκαλία του για την προσευχή».

Ως εκ τούτου, θα αναφέρωμε, εντελώς επιγραμματικά, κάποιες διδαχές και γεγονότα που αφορούν τον μακαριστό Γέροντα με το εν λόγω θέμα, αντλώντας κυρίως από κάποιες προσωπικές μας σημειώσεις που κρατούσαμε τον καιρό εκείνο, είτε από τις απαντήσεις και διδασκαλίες του Γέροντος Παΐσιου, είτε του Γέροντός μου π. Ισαάκ Αγιορείτου Λιβανέζου, αν και τα πλείστα εξ αυτών είναι χαραγμένα ανεξίτηλα μέσα μας.

Συχνά έλεγε ο Γέροντας, ότι προσευχή είναι το οξυγόνο της ψυχής, είναι η ζωή της ψυχής, είναι ο καθρέφτης της πνευματικής προκοπής και καταστάσεως του ανθρώπου. Δεν νοείται πρόοδος στα πνευματικά χωρίς προσωπική βελτίωσι στην προσευχή, όπου εκεί φαίνεται η πνευματική μας κατάσταση. Τόνιζε την ανιδιοτέλεια στην πνευματική ζωή, πράγμα το οποίο φυσικά έχει αντανάκλασι και στην προσευχή. Η προσευχή του έφθανε έως και τους εχθρούς ως αληθής μιμητής του Χριστού. Έλεγε ότι ο Χριστιανός πρέπει να αγκαλιάζη και αυτούς που τον

μισούν, να προσεύχεται και για τους σταυρωτάς του.

Ο ίδιος ο Γέροντας μάλιστα, με πολύ πόνο, κάποτε προσευχόταν να ελεήσει ο Θεός ακόμη και τους δαίμονες. Τους ελυπάτο, διότι διεπίστωνε την «πρόδο» τους στην κτηνωδία από τα πλείστα όσα κακά τα οποία προσπαθούσαν, ζωντανά πλέον και ύπουλα, να προξενήσουν στον Γέροντα οι δαίμονες. Πονούσε δηλαδή για την αύξησι της προσωπικής τους κολάσεως. Κατά την διάρκεια όμως της προσευχής του βλέπει δαίμονα μετασηματισθέντα σε ένα μακάβριο αιμοβόρο σκυλίσιο κεφάλι να του βγάζη σαρκαστικά και ειρωνικά την γλώσσα του έξω, πολύ μακριά, και να τον κοροϊδεύη κυνικά.

Έλεγε ο Γέροντας, ότι πρέπει συνεχώς να είμαστε σε επαφή και ετοιμότητα με το Ουράνιο Κέντρο σαν καλοί στρατιώτες και ασυρματιστές του Θεού. Πρέπει να πιάνωμε καθαρή και δυνατή επαφή με τον Ουράνιο Σταθμό. Ας μας επιτραπή αυτό να το ονομάσωμε Ουράνιο Διαδίκτυο (Θειο-νετ), Θεο-νετ. Για να γίνη αυτό απαιτείται οι δυνάμεις της ψυχής μας, κατά τον Γέροντα πάντα, να εκτελούν σωστά, τα »διακονηματα«, τα »εργοχειρα« τους - λέξεις του Γέροντα αυτές -, τις δυνατότητές τους, δηλαδή τις θεόθεν δοθείσες σε εμάς.

Όταν κάποτε ηρωτήθη ο Γέροντας «τον Θεό τον πλησιάζομε με την λογική η με την καρδιά;», απήντησε με απλοϊκό, παραστατικό και σοφό λόγο: «Για να πιάσωμε επαφή και να ακούσωμε έναν ραδιοφωνικό σταθμό χρειάζεται να ρυθμίσωμε κατάλληλα δύο κουμπιά. Και την συχνότητα, και την ένταση του ήχου. Η έντασις είναι η λογική και η συχνότητα είναι η καρδιά». Χρειάζονται δηλαδή και τα δύο, στην αρχή τουλάχιστον.

Βέβαια, σε άλλη συνάφεια, ο Γέροντας, μιλώντας πιο βαθιά, μας είπε μεταξύ των άλλων ότι: «Το πιο ανώτερο που έδωσε ο καλός Θεός στον άνθρωπο είναι ο »νους«, η »αγια τριάδα« της ψυχής μας». Διότι, μόνον στον νου φανερώνεται ο Θεός, όπου ενώνεται η άκτιστος ενέργεια του Θεού με την ουσία του νοός μας και προφανώς με την προσευχή, όταν ξεπαγώσουν τα »πνευματικά λάδια«, όλα αυτά τότε ενεργοποιούνται, με ο,τι αυτό συνεπάγεται.

Πρακτική συνέπεια των προαναφερθέντων είναι να ρυθμίσωμε τον πομπό μας στην αγάπη και τον δέκτη μας στην ταπείνωσι. Με αυτό εννοούσε ο Γέροντας ότι μόνον έτσι θα υπάρξη οντολογική υπαρξιακή ζωντανή ανατροφοδότησις μεταξύ ημών και του Θεού.

Ποτέ ο Γέροντας δεν αυτονομούσε την προσευχή από την υπόλοιπη πνευματική ζωή. Σε κάποιες μάλιστα περιπτώσεις, τόνιζε το εξής: «Εδώ χρειάζεται περισσότερο προσοχή και λιγώτερο προσευχή». Έδινε μεγάλη σημασία στο ταπεινό

φρόνημα και στους σωστούς λογισμούς. Έλεγε: «Ένας λογισμός μπορεί να »φρακαρη» η να »ξεφρακαρη» την ευχή. Όταν δεν συγχωρούμε η δεν ζητούμε συγχώρησι, η προσευχή μας, όχι απλά δεν πετάει στον ουρανό, αλλά δεν ξεπερνάει σε ύψος και αυτό τούτο το κεφάλι μας». Φυσικά, εδώ ο Γέροντας ωμιλούσε μεταφορικά.

Προφανώς, την προσευχή δεν την εθεωρούσε αυτοσκοπό, αλλά απαραίτητο και διαρκές μέσο, μαζί με την λοιπή άσκησι, για την απέκδυσι του παλαιού ανθρώπου και την ένωσί μας με τον Θεό. Έλεγε περίπου τα εξής: «Να σκεφτώμαστε τις άπειρες ευεργεσίες του Θεού, τις αμέτρητες γνωστές και άγνωστες αμαρτίες μας, παραλείψεις μας, κλπ. Όλα αυτά, μετά μας προξενούν ταπείνωσι, καρδιακο-σωτήριο πόνο, και έτσι η προσευχή δεν είναι τυπική, κουραστική, αλλά γίνεται μία διαρκής φυσική προσωπική μας ανάγκη επικλήσεως του θείου ελέους, αλλά και δοξολογίας».

Αυτό, το εθεωρούσε πολύ ανώτερο από την εφαρμογή διαφόρων προσευχητικών τεχνικών, όπως αναπνοές, σκαμνάκια, κλπ. Βέβαια, και αυτά εννοείται ότι τα εσέβετο, αλλά τα εθεωρούσε απλώς ως βοηθητικά μέσα για την συγκέντρωσι του νοός στην προσευχή. Παράλληλα όμως, ευκαίρως-ακαίρως, επεσήμαινε διαφόρους φυσικούς και πνευματικούς κινδύνους, να νομίζωμε δηλαδή ότι τάχα κάτι σπουδαίο εφαρμόζομε, αλλά και οργανικούς ακόμη κινδύνους, όπως πρόβλημα στην καρδιά μας από το σαρκικό σφίξιμο, κλπ.

Έλεγε συχνά, ότι πριν μετρήσωμε τα κομβοσχοίνια, να μετράμε πρώτα τις αναρίθμητες αμαρτίες μας, να διαβάζωμε ένα πατερικό κείμενο για να ερχώμεθα σε συναίσθησι, να ξεφεύγωμε έτσι από τα βιωτικά, και να προσέχωμε μόνο στα λόγια της προσευχής. Να περιφρονούμε όλους ανεξαιρέτως τους λογισμούς, προσωπικούς, εμπαιθείς, δαιμονικούς, εξ αριστερών, εκ δεξιών, ωφελίμους, βλασφήμους, κλπ.

Τόνιζε το εξής: « Να μη παραξενευώμεθα, γιατί ιδίως πολλές φορές κατά την προσευχή, ο εχθρός δεν ησυχάζει. Μπορούμε μάλιστα, έλεγε, να τον εκμεταλλευθούμε κάνοντάς τον για λογαριασμό μας εργάτη άμισθο, βοηθώντας μας έτσι στην αδιάλειπτο προσευχή». Και εξηγούμεθα. Μας έλεγε κάποια στιγμή για κάποιον αγωνιστή, που όταν ξάπλωσε να κοιμηθή οι δαίμονες του έβαζαν αισχρούς λογισμούς. Οπότε και εκείνος είπε: «Καλά που με εθυμίσατε». Και εσηκώθηκε και έκανε πολλές μετάνοιες. Και εσχολίαζε ο Γέροντας ότι, όταν έχωμε τέτοιο φρόνημα, τότε το ταγκαλάκι - δεν είναι κουτό - όταν βολιδοσκοπή, ας υποθέσωμε - το έλεγε συχνά αυτό -, όταν βολιδοσκοπή ότι θα χάση τον πόλεμο, δεν το συμφέρει, το ταγκαλάκι, να δουλεύη δωρεάν και αντί για κακό να μας προξενή μάλιστα και καλό.

Επίσης, έδινε μεγάλη σημασία στους λογισμούς και στο σωστό υγιές φρόνημα, στην σωστή πνευματική μας τοποθέτησι έναντι του Θεού, του πλησίον, κλπ. «Εδώ έλεγε, κι αν »χανωμε ένα σωρό λάδια», και γι' αυτό δεν υπάρχουν, δυστυχώς, πνευματικοί καρποί ».

Τόνιζε, να ζητάμε στην προσευχή μας μόνο το θείο έλεος, ώστε να μπορούμε να μετανοούμε σωστά, θεάρεστα, ώστε να συγχωρηθούμε για να μπορέσωμε έτσι να γνωρίσωμε καλύτερα και εις βάθος τα χάλια του εαυτού μας. «Μόνο έτσι, έλεγε, ο Θεός θα σου δώση, ευλογημένε, την Χάρι Του, και ο,τι άλλο χρειάζεται για την σωτηρία την δική σου και του πλησίον». Αν δεν σιχαθούμε κατά Θεόν, δηλαδή χωρίς ίχνος απελπισίας, τον εαυτό μας, συνεχώς θα έχωμε νέες κρυφές και φανερές πτώσεις. Φυσικά, αυτή η κατάσταση νοηματοδοτείται διαφορετικά από την κατάστασι των αρχαρίων μέχρι των τελείων, που φυσικά δεν έχει τελειωμό.

Έλεγε ο σύγχρονος όσιος πατήρ: «Είμαι ένα κονσερβοκούτι, που επειδή καμμιά φορά αντανακλάται σε αυτό το ηλιακό φως, νομίζετε ότι είμαι ήλιος». Άλλες φορές έλεγε, και το εννοούσε 100%, το εξής: «Είμαι τενεκές ξεγάνωτος».

Έλεγε επίσης για κάποιον μοναχό με αρκετή άσκησι, ομολογουμένως, και καλή φήμη: «Να βράσω τα κομποσχοίνια που κάνει...» Κάτι αρνητικό θα έβλεπε σ' αυτόν ο Γέροντας... Γι' αυτό και πολλές φορές επεσήμαινε ότι δεν πρέπει να κάνωμε μία ξερή, άγευστη άσκησι επιδιώκοντας, φανερά η κρυφά, θείες εμπειρίες, φώτα, χαρίσματα, προφητείες, κλπ. Κάποιοι τόνιζε, αυξάνουν τα κομποσχοίνια, εφαρμόζουν εξωτερική επιδερμική ακρίβεια σε διάφορα τυπικά, χωρίς φυσικά να φταίνε τα τυπικά - κάθε άλλο -, νομίζοντας ματαίως ότι εφαρμόζουν πιστά τα φιλοκαλικά κείμενα. Με μία λέξι, άμεσα-έμμεσα αυτολιβανίζονται, αυτοπροβάλλονται, αυτοαγιαάζονται. Όταν δε τυχόν έλθουν και οι έπαινοι των ευλαβών, αθών, αφελών, ευλαβοπαθών, απείρων, φαντασιοπλήκτων, ψυχοπαθών, πονηρών, καιροσκόπων, συμφεροντολόγων, κλπ., ανθρώπων, τότε τα πράγματα

γίνονται από κάθε άποψη άκρως επικίνδυνα, ανεξέλεγκτα και δυστυχώς, τις πιο πολλές φορές, σχεδόν ανίατα. Τα εκμεταλλεύεται δηλαδή ύπουλα, άορατα, με μεγάλη μαεστρία, το ταγκαλάκι και δημιουργεί »ταγκαλιστικές«, όπως έλεγε, εμπειρίες, εντυπώσεις, αυταπάτες, δήθεν προφητείες, συμπτώσεις, πλάνες επί πλανών, ων ουκ εστιν αριθμός, κλπ.

Έλεγε, ότι η θεάρεστη προσευχή, παρά τις δυσκολίες της, τελικά ξεκουράζει και δημιουργεί ανείπωτη ειρήνη μέσα μας. Είναι ντροπή, τόνιζε, το ότι, ενώ ο Χριστός μας δίνει την δυνατότητα της επικοινωνίας μαζί του, εμείς να μην είμαστε πρόθυμοι, η να μην έχωμε την ανάλογη συναίσθησι κατ' αυτήν την συνομιλία. Από την μία ζηλεύομε και μακαρίζομε εκείνους που έζησαν στην εποχή του Χριστού και μπορούσαν να Του μιλήσουν, και δεν σκεπτόμεθα ότι τελικά εμείς είμαστε σε πλεονεκτικώτερη θέση, εφ' όσον εμείς τώρα έχωμε την δυνατότητα, ιδίως με την νοερά προσευχή, να ευρισκώμεθα σε συνεχή πνευματική γραμμή μαζί Του. Ενώ, εκείνοι τότε δεν είχαν την δυνατότητα να απασχολήσουν πολύ τον Χριστό, ποιός τότε δηλαδή να πρωτοπρολάβη, κλπ.

Ο Γέροντας, εκτός από την ποιότητα, τόνιζε και την ποσότητα της προσευχής. Άλλωστε, όταν το δεύτερο γίνεται με σωστό τρόπο, βελτιώνεται και το πρώτο. Ο ίδιος φυσικά προσευχόταν ώρες επί ωρών, ατελείωτες νύχτες, αλλά και ημέρες. Αλλά, τι λέγω; Ο Γέροντας προφανώς και είχε την καρδιακή, αβίαστη, αυτενέργητη νοερά προσευχή σε ύπνο και ξύπνιο, είτε ωμιλούσε, είτε ο,τιδήποτε άλλο έκανε. Αυτό βέβαια ήτο δίκαιος θεόθεν καρπός και δώρο πολλών προσωπικών του πνευματικών παραμέτρων, αγώνων και προαγωγικών πειρασμών.

Τόσο πολύ προσήχετο, που, για παράδειγμα, όταν ασκήτευε στο Σινά, έξω από το Μοναστήρι κατά μόνας, νέος τότε και σχετικά άγνωστος και άσημος, για ένα διάστημα επήγαινε στο Μοναστήρι αραιά, κάθε δεκαπέντε ημέρες δηλαδή, και μάλιστα μόνο και μόνο για να κοινωνήσει, για κανέναν άλλον λόγο. Τότε, μία φορά - και να ήταν μόνο εκείνη... - υπέφερε από τον πειρασμό ανείπωτα μαρτύρια. Έλεγε: «Αισθανόμουν σαν να ήμουν καρφωμένος στον Σταυρό». Βέβαια, αυτό το καταλαβαίνει κανείς, όχι όταν το ακούη, αλλά μόνον όταν το ζη, όταν το έχη ζήσει και στο ποσοστό που το έχη ζήσει, βέβαια.

Μεταξύ των άλλων, εκείνο που θεωρούμε ταπεινά ότι μας επιτρέπεται να πούμε εις την αγάπη σας είναι ότι τον έσπρωχνε ο διάβολος να πάη στο Μοναστήρι - να σπρώχνη κάποιον ο διάβολος να πάη στο μοναστήρι...! - για να κάνη με τους άλλους πατέρες ακολουθίες κλπ., δηλαδή για να φύγη από την ησυχία. Το προτιμούσε δηλαδή εν προκειμένω αυτό ο διάβολος. Και δυστυχώς τότε εδέχετο ο π. Παΐσιος προς αυτό και διάφορες ανθρώπινες πιέσεις, ακόμη και από πνευματικούς ανθρώπους - ας μη πούμε περισσότερα επάνω σε αυτό. Άλλωστε, δεν

ήταν μόνο τότε και μόνο για αυτό το θέμα, αλλά και για άλλα, και πιο πριν, και πιο μετά, κλπ. Λοιπόν, ο Γέροντας αντιστεκόταν γενναίως σ' αυτό το θέλημα του πειρασμού. Όταν όμως εκοινώνησε στο Μοναστήρι μετά από δεκαπέντε ημέρες, αισθάνθηκε την Θεία Κοινωνία σαν γλυκό κρέας, και όχι μόνο, και εγέμισε με ουράνια γλυκύτητα-άκτιστο Φως. Οπότε, με νέες πνευματικές δυνάμεις και ουράνιες εμπειρίες, προκαλούσε, όχι φυσικά τους ανθρώπους - ποτέ ο Γέροντας δεν επροκαλούσε ανθρώπους - αλλά επροκαλούσε μόνο τον διάβολο για το επόμενο δηλαδή δεκαπενθήμερο της κατά μονας ησυχίας του και έλεγε στον διάβολο: «Άμα θες, έλα τώρα να ξαναπαλαίψωμε», εν Κυρίω φυσικά καυχώμενος. Και εννοούσε, συν τοις άλλοις, ότι δεν θα χαλούσε την ησυχία του με ο,τι αυτό συνεπάγεται.

Εδώ φυσικά, χρειάζεται μία απαραίτητος διευκρίνησις. Αυτό ίσχυε μόνο για τα πνευματικά μέτρα του Γέροντα. Άλλωστε, ο ίδιος συχνά ετόνιζε την αξία της κοινής προσευχής. Έλεγε: «Ο ναός είναι το σπίτι του Θεού. Η κατ' ιδίαν προσευχή είναι προετοιμασία για την κοινή προσευχή». Βέβαια, η κοινή προσευχή έχει διασπάσεις, κλπ., άρα κάποιες φορές είναι ποιοτικά ίσως κατώτερη. Όμως, είναι πιο δυνατή, και λόγω της ενότητας - μεγάλη σημασία αυτό, να μη το αναλύσωμε -, και λόγω του αριθμού των προσευχομένων.

Σεβαστοί μου αδελφοί, δεν είναι λίγες οι φορές που όταν κάποιος στο κελλί του κάνη σωστά τον κανόνα του, χωρίς όμως παρά ταύτα ο Θεός να του δίνη αισθητή γεύσι Χάριτος, στην εκκλησία όμως μετά, κάποιες φορές, εντελώς άκοπα και αβίαστα να μη μπορή να σταματήση τα υπερβαλλόντως ηδονικώτατα κύματα της Χάριτος. Άκτιστη »θεικη βροχή«. Οι περιπτώσεις βέβαια είναι πάμπολλες και το θέμα θέλει ειδική εξέταση.

Περιττό να αναφέρωμε, ότι ο Γέροντας έδινε μεγίστη σημασία στην συμμετοχή στην μυστηριακή εκκλησιαστική ζωή με αποκορύφωμα βέβαια την σωστή λήψη της Θείας Κοινωνίας.

Κάποια φορά, όταν εκοινώνησε σε κάποιο Κελλί στο Άγιον Όρος, όπου εκεί ο Γέροντας εκρύωνε λόγω ελλείψεως θερμάνσεως, ηλικίας και διαφόρων ασθενειών που είχε, ξαφνικά, όλως υπερφυσικώς, με την Θεία Κοινωνία εξεστάθη, και πνευματικά, αλλά και σωματικά, σε βαθμό που, κατά την επιστροφή εις το Κελλί του, εξεσταίνετο ακόμη και ο δρόμος. Ώδε »σπαταλη» θερμοθεϊκής ενεργείας...

Ο Γέροντας επίστευε πολύ στην δύναμι και ωφέλεια της προσευχής, γι' αυτό και απέφευγε με ταπείνωσι συστηματικά πολλές φορές και για μεγάλα διαστήματα τον κόσμο. Στο Σινά, ακόμη και νεκροκεφαλές εσχεδίαζε ο ίδιος, ως σήμα κινδύνου. Ήθελε δηλαδή να νομίζουν οι επισκέπτες ότι η περιοχή είναι ναρκοπέδιο και επικίνδυνη.

Ήτο δε πάρα πολύ ετοιμόλογος, πολύ εύστροφος, με πηγαίο ωφέλιμο χιούμορ και πολύ δυναμικό και ζωηρό, κατά Θεόν βέβαια, χαρακτήρα.

Για παράδειγμα, κάποτε κάποιος χτυπούσε το καμπανάκι της καλύβης του στο Άγιον Όρος για να του ανοίξει ο Γέροντας. Όταν μετά από αρκετή ώρα του άνοιξε, είπε ο Γέροντας: «Ε, τι θέλεις παλληκάρη;» «Θέλω να σε δω, Γέροντα», είπε εκείνος. «Ε, δεν με είδες ήδη; Να κάνω και μία στροφή επί τόπου για να με δης και καλύτερα;» Και ο επισκέπτης τα έχασε και με κάποια σχετική αγωνία, η μάλλον με απορία του είπε: «Θέλω να προσευχηθής, Γέροντα, για μένα». Και του απήντησε ο Γέροντας με χιούμορ: «Φύγε για να προσευχηθώ. Άμα δεν φύγης, πως θα προσευχηθώ;»

Σε έναν άλλον που εφοβείτο ότι θα γινόταν πόλεμος, είπε ο Γέροντας: «Μη φοβάσαι, γιατί δεν έχει γίνει ακόμη ανάκλησις των πρεσβευτών», μεταξύ των εμπλεκόμενων κρατών δηλαδή. Και μετά, αστειευόμενος, συνέχισε και είπε: «Αν γίνη ανάκλησις πρεσβειών, μόνο τότε να πούμε »ταις πρεσβείαις της Θεοτόκου, Σώτερ σώσον ημάς»». Έπαιζε δηλαδή ο Γέροντας με τις λέξεις σοφά και ωφέλιμα και υπονοούσε εν προκειμένω ότι δεν θα γινόταν πόλεμος στην περίπτωση εκείνη.

Περιττό να πούμε, ότι ειδικά στην Παναγούδα, ο κόσμος είχε πολύ αυξηθή, που επήγαιναν για να τον συμβουλευθούν. Ο Γέροντας, πολλές φορές, με την θεόθεν όντως διόρασι, που δεν την έβγαζε ποτέ »στο σφυρί«, καταλάβαινε πότε έπρεπε να ανοίξει η όχι, να μιλήση πολύ η λίγο, και φυσικά αυτό το έκρυβε με μεγάλη μαεστρία. Βέβαια, κάποιες σχετικά ελάχιστες φορές, το εφάνέρωνε αμυδρώς και έχοντας το άλλοθι. Τον επρόδιε, είτε η αγάπη του, είτε κυρίως τον »επιεζε» ο ίδιος ο Θεός να το πη.

Κάποτε, μία ευσεβής γυναίκα του είπε, όταν τον συνάντησε στον κόσμο: «Γέροντα, συνεχώς σε επεκαλούμην στο Κελλί σου στο Άγιο Όρος. Με άκουγες;» Και εκείνος απήντησε λιτά και με χιούμορ: «Ε, τι, κουφός είμαι;»

Παρά τα υψηλά του πνευματικά μέτρα εφοβείτο, λόγω του κόσμου, μη χάση την βύθισι του νοός του στην πολύωρη προσευχή, που σταματά και χάνεται εκεί ο χωροχρόνος. Όπως έλεγε: «Αν ο νους γλυκαθή μέσα στην καρδιά, δεν του κάνει καρδιά να φύγη». Δηλαδή, όπως λέμε επί το θεολογικώτερον, επιστροφή της

ενεργείας του νου στην ουσία του νου. Σε αυτήν την μακαρία κατάσταση σταματά ο νους λόγω της αισθητής και υπερβολικής ηδονικής θείας Χάριτος. Παύει τότε κάποιες φορές η επαφή με το περιβάλλον και παύει ουσιαστικά και η προσευχή. Σε »ταξειδεύει» η θεία Χάρις όπου Εκείνη θέλει, χωρίς να σε ερωτήσει. «Θεϊκός εξαναγκασμός», προϊόν όμως της ιδεατής και σωστής κατά Θεόν χρήσεως του αυτεξουσίου μας.

Όμως, δύο ουράνια γνωστά σε μας γεγονότα τον προέτρεψαν και τον υπεχρέωσαν να βλέπη πλέον τον κόσμο. Την μία φορά του ενεφανίσθη ουρανόθεν, δια δευτέρα γνωστή φορά, ο μακαριστός Γέροντάς του παπα-Τύχων ο Ρώσος, που εχτυπούσε το καμπανάκι σαν επίγειος επισκέπτης. Και του είπε, με ουράνια φωνή: «Χαίρομαι που δέχεσαι κόσμο». Την πρώτη φορά, του είχε εμφανισθή ο παπα-Τύχων, ουρανόθεν πάντα, στις 10/9/1971. Βέβαια, και κάποια άλλη φορά, προσοχή εδώ, ο διάβολος προσποιήθηκε την μορφή του παπα-Τύχωνα για να τον παραπλανήσει, αλλά ο Γέρον Παΐσιος τα είχε τετρακόσια...

Την δεύτερη φορά βέβαια, ο Γέροντας έλαβε εντολή από την ίδια την Παναγία να δέχεται κόσμο. Ας μη κάνωμε σχόλια.

Σαν βασική προσευχή με κομβοσχοίни για μοναχούς κελλιώτες στο κελλί τους, αλλά και όχι μόνον κελλιώτες, και όχι μόνον μοναχούς, συνήθως, εθεωρούσε ως βάσι – για να πάρωμε μία μικρή γεύσι απλώς θα αναφέρωμε κάποια νούμερα – τα εξής: Αρχικά, τέσσερα σταυρωτά τριακοσάρια κομβοσχοίниα, με μικρές δηλαδή μετάνοιες, τα τρία στον Χριστό – «Κύριε Ιησού Χριστέ ελέησόν με» – και το τέταρτο στην Παναγία – «Υπεραγία Θεοτόκε σώσον με». Επί πλέον, τέσσερα ελεύθερα κομβοσχοίниα, με η όχι σταυρούς δηλαδή, όπως και πριν, για τον εαυτό μας. «Κύριε Ιησού Χριστέ ελέησόν με», «Υπεραγία Θεοτόκε σώσον με». Επίσης, τέσσερα ελεύθερα, τριακοσάρια πάντα κομβοσχοίниα για τους ζώντες, λέγοντες, στα τρία πρώτα, «Κύριε Ιησού Χριστέ ελέησον ημάς», και ένα «Υπεραγία Θεοτόκε σώσον ημάς». Ακόμη, τέσσερα τριακοσάρια για τους κεκοιμημένους, εκ των οποίων τα τρία «Κύριε Ιησού Χριστέ ανάπαυσον τους δούλους σου» και στο τελευταίο τριακοσάρι «Υπεραγία Θεοτόκε ανάπαυσον τους δούλους σου». Τέλος, ένα τριακοσάρι στους Αγίους της κάθε ημέρας: «Άγιοι του Θεού πρεσβεύσατε υπέρ ημών». Σύνολο δηλαδή 17 τριακοσάρια κομβοσχοίниα σε ημερήσια-νυχτερινή βάσι και πολλά-πολλά άλλα, κι άλλες μεθόδους κλπ., που τώρα φυσικά δεν είναι δυνατόν να αναφερθούν.

Έδινε σημασία στο να μη λέμε την ευχή γρήγορα, για να την χωνεύωμε και γενικώς – αυτό κυρίως ενδιαφέρει εμάς – η αναλογία χρόνου μεταξύ Χριστού, Παναγίας συνήθως ήτο, κατά τον Γέροντα πάντα, τρία προς ένα (3:1) χωρίς φυσικά αυτό να είναι απόλυτο η δεσμευτικό. Φυσικά, συνιστούσε και πολλές

εδαφιαίες μετάνοιες. Μας έλεγε επίσης για κάποιον μοναχό που έβλεπε κάποιες φορές τους Αγίους της κάθε ημέρας, γνωστούς και αγνώστους.

Το κεφάλαιο »Γερων Παΐσιος - Προσευχή» είναι προφανώς ανεξάντλητο. Μας άφησε πάρα πολλά ο Γέροντας. Εν τούτοις, τα ασυγκρίτως περισσότερα τα επήρε μαζί του, γιατί, εκτός των άλλων δεν εγνωρίζαμε και την μετάφρασι, αν δηλαδή θα μας έλεγε περισσότερα.

Κάποιος, όταν τον ερώτησε για το άκτιστο Φως, ο Γέροντας, αν και πάμπολλες φορές κολυπούσε σε αυτό, απήντησε: «Που να ξέρω τι είναι αυτό; Μια σόμπα που έχω στο κελλί μου είναι κτιστή πάντως». Εννοούσε τις ρουμάνικες/ρώσικες κτιστές σόμπες με πυρότουβλα.

Τέλος, έλεγε ο Γέροντας: «Όταν έχης λύπη, κάτι σου λείπει». Γι' αυτό, ευχηθήτε, Σεβασμιώτατε, εσείς, που πάμπολλες φορές έμπρακτα εκδηλώνετε διαχρονικά τον σεβασμό σας προς την αγιασμένη μορφή του Γέροντος Παϊσίου, όπως φαίνεται και στο Ημερολόγιο της Ιεράς Μητροπόλεως Φθιώτιδος του 2011, και τόσα άλλα, ευχηθήτε να μας δίνη ο μακαριστός όντως όσιος Γέροντας από τους ουρανούς, στον καθένα από εμάς, τις »πνευματικές βιταμίνες» που μας λείπουν. Έτσι, ολοένα και περισσότερο θα εισερχώμεθα όλοι μας σε μία πιο Ορθόδοξη σωστή προσωπική πνευματική τροχιά, η οποία θα διώχνη την λύπη της αμαρτίας μας και θα μας δίνη την κατά Θεόν ειρήνη, την πάντα νουν υπερέχουσαν.

Αμήν.

Γένοιτο!

Δι' ευχών σας. Σας ευχαριστώ.

Αρχιμανδρίτης Αρσένιος Κατερέλος,
Ηγούμενος Ι. Μονής Αγίου Νικολάου Δίβρης Φθιώτιδος
(Ομιλία εις τον Ιερόν Μητροπολιτικόν Ναόν Λαμίας - 16/3/2014)

[πηγή: http://hristoifantos.blogspot.gr/](http://hristoifantos.blogspot.gr/)

Πηγή: impantokratoros.gr